

Rollebytte, samarbeid, kunnskaps- og fagutvikling

En rapport fra samarbeidsprosjekt mellom
Haraldsplass Diakonale Sykehus og
Institutt for radiografi, Høgskolen i Bergen

2008

Tittel: **Rollebytte, samarbeid, kunnskaps- og fagutvikling**

Prosjektleder: Margareth Gilja, Assisterende Enhetsleder ved Radiologisk Avdeling,

Forfattere: Margareth Gilja, Assisterende Enhetsleder ved Radiologisk Avdeling
Hilde Kristin Tveit, instituttleder, Institutt for radiografi, HiB
Sundaran Kada, prosjektveileder, Institutt for radiografi, HiB
Studentene ved:

Lene Høgstad
May-Britt Komma
Magnus Rise Sveen
Peer Julius Haugen
Rune Hystad
Elizabeth Brandt-Rasmussen

Dato: 12.02.09

Antall sider: 16

Oppsummering: Samarbeidsprosjektet fikk høsten 2007 tildelt utviklingsmidler for 2008. Arbeidet startet våren 2008, ble gjennomført høsten 2008 og avsluttet januar 2009.

Utgiver: Institutt for radiografi
Avdeling for helse- og sosialfag
Høgskolen i Bergen
Postboks 7030
5020 Bergen

Tlf. 55 58 55 01
Mail: htv@hib.no

Sammendrag

Denne rapporten baserer seg på et gjennomført samarbeidsprosjekt mellom Radiologisk avdeling Haraldsplass Diakonale Sykehus (HDS) og Institutt for radiografi ved Høgskolen i Bergen (HiB). Prosjektet fikk tildelt Utviklingsmidler for året 2008.

Tittel på prosjektet var *Rollebytte, samarbeid, kunnskaps- og fagutvikling*. Deltakere i prosjektet har vært radiografer ved HDS, 6 studenter i 3 studieår og lærere fra Institutt for radiografi. Alle 3 parter har vært involvert i planleggingen, selve gjennomføringen og evaluering av prosjektet. Prosjektet startet våren 2008 med planlegging mens selve gjennomføringen skjedde 12. og 13. november 2008. Radiografstudentene overtok radiologisk avdeling ved HDS disse to dagene mens de fleste radiografene ved avdelingen deltok på kurs i Kunnskapsbasert radiografi ved Institutt for radiografi.

Resultat

Læringsutbytte fra studentene som deltok i prosjektet har vært entydig positiv. Det å få testet seg selv og sine kunnskaper har gitt dem et meget stort læringsutbytte. Kursdagene i Kunnskapsbasert radiografi er også blitt evaluert godt. Litteratursøk ble evaluert som svært nyttig. Tilbakemeldingen fra de radiografene og radiologene som var til stede i avdelingen under overtagelsen var svært god. Samtlige opplevde at studentene var godt forberedt og motivert for oppgaven.

Konklusjon

Det har vært et lærerikt samarbeidsprosjekt som alle parter oppfordrer til blir utviklet videre. Flere studenter bør få anledning til å delta på tilsvarende prosjekt. Antall dager for overdragelse foreslås øket. Lignende prosjekt der studenter noen dager overtar radiologisk avdeling mens radiografene får fristilt tid til å gå på kurs og lignende anbefales på det sterkeste.

INNHold:

1	INNLEDNING	s. 5
2	PLANLEGGING OG FORBEREDELSE	s. 6
2.1	Planlegging i fellesskap	s. 6
2.2	Planlegging og forberedelser ved Radiologisk avdeling	s. 6
2.3	Prosjektveileder sin planlegging og gjennomføring	s. 8
3	GJENNOMFØRING	s. 9
3.1	Gjennomføring av overtagelsen fra avdelingen og studentenes ståsted	s. 9
3.2	Gjennomføring av kurs i Kunnskapsbasert praksis	s. 11
4	EVALUERING	s. 11
4.1	Evalueringsprogram fra avdelingen sitt ståsted	s. 11
4.2	Evalueringsprogram fra institutt for radiografi	s. 12
4.3	Evalueringsprogram og ettertanker fra studentene	s. 14
5	OPPSUMMERING	s. 15

VEDELGG

Avdelingens opplæringsprogram for radiografstudenter

Program for kurs i Kunnskapsbasert praksis

Evalueringskjema

1 INNLEDNING

Hvordan gi studentene en forsmak på arbeidet på en radiologiskavdeling og ikke bare en vanlig dag i praksis? Dette var et spørsmål ledelsen ved radiologisk avdeling ved HDS hadde tenkt på en stund. Da avdelingen fikk invitasjon fra Institutt for Radiografi ved HIB om å delta på et ideutvekslingsmøte med tanke på et samarbeid, foreslo avdelingen prosjektet ”rollebytte” der studentene skulle ”overta” avdelingen og radiografene skulle settes på skolebenken for å lære om Kunnskapsbasert praksis. Institutt for radiografi ønsket å være en del av et slikt prosjekt og sammen sendte vi inn en søknad til Helse-Bergen om å få tildelt utviklingsmidler. Prosjektet fikk tildelt kr. 70.000 høsten 2007. Prosjektleder har vært Margareth Gilja og prosjektveileder fra instituttet har vært Sundaran Kada. Arbeidsgruppen har bestått av Kjell Hornes seksjonsansvarlig radiograf CT, Rita Ersvær seksjonsansvarlig radiograf generell røntgen, Margareth Gilja og Sundaran Kada mens deltakere i prosjektgruppen har vært Margareth Gilja, Sundaran Kada og Hilde Tveit.

Målet med prosjektet har vært tre delt. Det skulle gi radiografstudenter anledning til å planlegge og gjennomføre daglig radiografarbeid gjennom et prosjektarbeid der prosjektplanlegging, gjennomføring og evaluering også var sentrale elementer. Radiografene i avdelingen skulle få anledning til å delta på 2 dagers kurs i Kunnskapsbasert praksis for å kunne anvende metoden i sitt daglige arbeid med veiledning av student samt ved utvikling av prosedyrer og retningslinjer. Selve gjennomføringen av prosjektet skulle styrke samarbeidet mellom HDS og Institutt for radiografi.

Rapporten er bygget opp med en planleggingsdel, gjennomføringsdel og evalueringsdel. Først presenteres planleggingsfasen før overtagelse, hvordan vi samarbeidet i planleggingsfasen og hvordan vi forberedte oss ut fra våre ulike roller. Deretter beskrives hvordan prosjektet praktisk ble tilrettelagt og gjennomført og til slutt hvordan partene opplevde samarbeidsprosjektet og hvilke refleksjoner som vi har gjort oss i ettertid.

Studentene har skrevet en egen evalueringsrapport. Sitatene i denne rapporten er sitater som er hentet direkte i fra studentenes evalueringsrapport.

2 PLANLEGGING OG FORBEREDELSE

2.1 Planlegging i felleskap

Første møte med prosjektleder, instituttleder og prosjektveileder ble gjennomført 26.02.08. I dette møtet ble praksisperiode avklart samt tidspunkt for når studentene skulle overta avdelingen. Det ble samtidig enighet om at samme kontaktlærer skulle følge opp studentene i praksis samt at navn på studentene skulle bli klart tidlig slik at de kunne bli invitert til informasjonsmøte etter påske. Det ble også klart hvem som skulle ha ansvar for å holde kurset i Kunnskapsbasert radiografi.

Første informasjonsmøte med de aktuelle studentene samt deltakere i arbeidsgruppen og prosjektgruppen ble arrangert den 07.04.08. Prosjektleder gjennomgikk de viktigste punktene i prosjektbeskrivelsen. Her ble studentene informert om hva prosjektet gikk ut på og fikk underveis besvart eventuelle spørsmål som dukket opp. Dato for gjennomføring av ”rollebyttet” ble informert til studentene å være 12. og 13. november 2008. Det ble også gitt en gjennomgang av punkter som studentene burde lære seg/ være oppmerksom på i de resterende praksisperiodene. I møtet ble det enighet om å ha orienterings og oppfølgingsmøter underveis med studentene i løpet av praksis perioden. Studentene har rapportert følgende fra dette informasjonsmøtet:

”Våren 2008 fikk vi først høre om det planlagte prosjektet, og vi ble sammen med en representant fra utdanning innkalt til et møte med prosjektansvarlig for radiologisk avdeling ved HDS. Vi gjennomgikk et dokument som beskrev hva prosjektet gikk ut på og fikk underveis besvart eventuelle spørsmål som dukket opp. Samtlige syntes møtet var informativt, og det vekket motivasjon og spenning blant oss studenter.

Oppfølgingsmøter med studentene som skulle overta avdelingen ble planlagt å gjennomføres i løpet av høsten 2008 når studentene var i praksis ukene 39 - 46.

2.2 Planlegging og forberedelser ved Radiologisk avdeling

Radiologisk avdeling begynte tidlig å informere alle i avdelingen om det planlagte prosjektet. Dette for å forberede og motivere spesielt radiografene i avdelingen for en periode med

utvidet studentopplæring høsten 2008. Dette mente de var gunstig å gjøre før en intensiv periode med studenter i avdelingen. En seksjons ansvarlig radiograf i avdelingen fikk tildelt studentansvaret og skulle spesielt legge til rette for nødvendig undervisning av de aktuelle studentene. Det ble opprettet en egen elektronisk mappe for prosjektet. Her ble informasjon om de to aktuelle overtakelsesdagene, lagt ut. Det ble også lagt ut en plan over de dagene studentene skulle ha internundervisning, samt generell informasjon om prosjektet. Alle filer fra avholdt undervisning ble fortløpende lagret her og derved gjort tilgjengelig for studentene ved behov for repetisjon. Alle som trenktes til å holde intern undervisning ble informert og forespurt om dette. En student ble meldt på 2 timers brannvern opplæring internt ved HDS.

Studentene hadde følgende erfaring med dette:

”Avdelingen hadde opprettet et eget område på nettverket hvor hver enkelt student fikk sin egen mappe. Her skulle læringsmål, logg og statusrapport legges inn, slik at alt ble samlet på ett sted. På denne måten kunne veilederne og andre interessenter lese studentenes logger, samt legge inn aktuell informasjon som vi kunne dra nytte av i læringsprosessen. På dette området ble det også lagt ut en egen mappe som gjaldt prosjekt dagene. Her ble informasjon om de to aktuelle overtakelsesdagene lagt ut. Det ble også lagt ut en plan over de dagene vi skulle ha internundervisning, samt generell informasjon om prosjektet”.

Studentene fikk tildelt ulike ansvarsområder ut fra hvilke modaliteter de hadde vært på under siste praksis ved HDS og det ble planlagt to ”test” dager. Den ene dagen skulle avdelingen ha fagdag. Vikarer skulle overta avdelingen og studentene skulle observere hvordan det var for vikarene å ta over avdelingen. Den andre dagen skulle studentene selv i en periode overta avdelingen. De skulle ha som oppgave å skrive ned alle områder der de hadde behov for ekstra hjelp og trengte utdypende informasjon/kunnskap.

Arbeidsgruppen ved HDS hadde jevnlige møter der den så på hvor langt de var kommet i planleggingen og hva som gjensto. Arbeidsgruppen bestemte seg for å begrense til delvis overtagelse på CT (en student og en erfaren radiograf). Begrunnelsen for dette var at det er mye bruk av kontrastmidler ved denne modaliteten, samt at undersøkelsesteknikken på CT gir ekstra stor strålebelastning dersom man skulle være uheldig og gjøre feileksponeringer.

MR ble utelukket da arbeidsgruppen tenkte at dette var en modalitet en kunne stenge ned på dagtid og kun ta svært hastende undersøkelser Dette ville også frigjøre en radiograf som kunne delta på kurset.

Generell røntgen, noe poliklinikk og ellers inneliggende pasienter, gjennomlysning og ultralyd, ble valgt som modaliteter der studentene kunne overta med en erfaren radiograf i bakgrunnen. Studentene oppsummerte dette på en grei måte:

”Vi var seks studenter som hadde hver vår designerte plass. En var på CT, en på UL, to på skjelettlab 4 som tok hovedsakelig inneliggende pasienter og stuefotografering, og to på skjelettlab 6, som tok polikliniske pasienter”.

Internundervisningen ble planlagt til de to siste ukene før overtagelsen. Programmet er lagt ved som vedlegg. Studentene har skrevet følgende om internundervisningen:

”Uken før overtakelse fikk vi undervisning i PACS og RIS, portørcom, gjennomgang av prosedyrer og smitteregime. Vi ble også satt inn i hvordan vi bestilte ned pasienter fra avdelingene og hvordan vi håndterte ventelisten for radiologiske undersøkelser. Utenom dette foregikk planleggingen av oss studenter på et individuelt nivå. Vi syntes alle at informasjonen og planleggingen på forhånd var oversiktelig og tilstrekkelig”.

Det polikliniske programmet ble i god tid før overtagelsen tilpasset at studentene skulle ha avdelingen. Dette ved at programmet ble noe redusert. Ledige vakter ble utlyst for de radiografene som etter vakt plan skulle jobbe kveld og natt de aktuelle dagene. Avdelingen hadde som mål at flest mulig radiografer ved avdelingen skulle delta på kurset i Kunnskapsbasert radiografi. Direktør, ledergruppen ved sykehuset, alle enhetsledere og overleger ved sykehuset ble informert om overtagelsen pr mail, samtidig som det ble lagt ut en melding på intranett.

2.3 Prosjektveileder sin planlegging og gjennomføring

Utvalgte studenter som gikk i 2 studieår ble tidlig våren 2008 informert om prosjektet av prosjektveileder. De ble presentert for mål og hensikten med prosjektet samt hva som ble forventet av studentene. I etterkant av dette fikk studentene spørsmål om de kunne tenke seg å være med i samarbeidsprosjektet. Samtlige av studentene syntes dette hørt bra ut og var interessert i å være med på dette. I samarbeid med praksisansvarlig ved instituttet ble studentene plassert i praksis ved HDS i løpet av praksisperioden våren 2008.

Prosjektveileder hadde muntlig kontakt med avdelingen og hadde ingen ytterligere arbeidsoppgaver i tilknytning til planlegging enn å være bindeledd mellom avdelingen og

studentene. Studentene ble oppfordret til å ta kontakt hvis de lurte på noe. Prosjektveileder deltok på møtene med radiologisk avdeling f. eks. møter med arbeidsgruppen med mer.. På selve overtagelses dagene var han tilstede og tilgjengelig for studentene i avdelingen.

3 GJENNOMFØRING

3.1 Gjennomføring av overtagelsen fra avdelingen og studentenes ståsted

CT

Dagen kom da studentene skulle overta avdelingen. Alle både radiografene og studentene var friske og stilte opp med godt humør og friskt mot. Det var en student på CT sammen med seksjonsansvarlig radiograf. Begge dagene hadde i utgangspunktet et greit program, men i løpet av dagen ble det fullt opp med ØH. undersøkelser. Studenten opplevde å få god opplæring. Hun hadde vært i praksis på CT 2 uker før overtakelsesdagene og fikk kjøre mange undersøkelser noe hun synes var nyttig i forhold til de to dagene. Hun sier det videre slik: *"Dette var med på å gjøre at jeg følte trygghet og fikk roen med at dette var noe jeg skulle klare de to dagene"*.

Ellers har studenten beskrevet sine opplevelser fra en av de to dagene på denne måten:

"Jeg og radiografen hadde avklart oss i mellom hvordan vi skulle arbeide sammen og hva våre oppgaver var i en eventuell nødssituasjon. Jeg hadde på begynnelsen av dagen hovedansvaret for pasientene som å legge pasientene til rette på bordet, legge inn eventuell veneflon, ta ut venefloner, svare på telefoner fra avdelingene, ringe ned pasienter og portørtjenesten. Etter lunsj kjørte jeg også undersøkelser. Jeg var inne med pasient når de fikk kontrast, trakk opp kontrastsprøyte og la inn undersøkelseskoder".

Den andre dagen oppsummerte hun sine opplevelser slik:

"Torsdag hadde vi samme arbeidsfordeling som onsdag. Jeg fikk gjøre så mye som jeg klarte, både med pasient og undersøkelser. Det var jo hele meningen med prosjektet at vi studentene skulle gjøre mest mulig selv. Jeg synes at radiografen og jeg hadde et veldig godt samarbeid. Jeg følte at jeg hadde mye ansvar og jobbet selvstendig. Jeg måtte ta egne avgjørelser og fikk rom for å arbeide selvstendig. Radiografen involverte seg kun når det var helt nødvendig og dersom jeg lurte på noe".

Ultralyd

En student assisterte på ultralyd. Studenten skulle ta inn og ut pasienter, informere avdelingene om når pasientene måtte møte fastende, med full blære og lignende. Videre måtte studenten evt. dekke opp sterilt og assistere ved ulike sterile prosedyrer og levere brukt sterilt flergangs utstyr til resterilisering.

Studenten som var på ultralyd har gjort seg mange erfaringer. Her kommer et utdrag av hennes opplevelser:

”Ultralyd er en modalitet som vanligvis ikke ligger innenfor radiografstudentens praksisfelt. Kanskje nettopp derfor var det ekstra spennende å få litt mer kunnskap om denne modaliteten. Jeg fikk lært meg å se sammenheng mellom pasienthenvisning, klinikk og patologifunn ved undersøkelsene – og syntes det var utrolig interessant. Jeg håper at radiografer en dag i fremtiden kan utføre disse undersøkelsene, noe som praktiseres i flere andre vestlige land. Jeg sitter igjen med en positiv opplevelse og kunne gjerne tenke meg tilbake på UL lab ved en senere anledning.”

Generell røntgen

På generell røntgen lab. 4 som var avdelingens ØH lab. jobbet to studenter sammen på samme måte som radiografene ellers gjør. Her ble inneliggende pasienter tatt som skulle ta skjelett- og thorax undersøkelser. Her er utdrag fra studentenes erfaringer fra lab 4:

”Alt i alt har det vært to kjekke dager hvor vi har fått prøve det vi har lært til nå i studiet. Er veldig glad for at vi fikk prøve dette tidligere i praksisen (jf tidligere logger) da det fjernet litt av panikkfølelsen som av og til dukket opp. Vi fikk tatt masse røntgen thorax, knær, en LS og et par hofter.”

Studentene tok imot og ankomstbehandlet alle inneliggende henvisninger. De bestilte ned pasienter til undersøkelse, gjennomførte både undersøkelser på laboratoriet og hadde ansvar for all stuefotografering disse dagene. Seksjonsansvarlig radiograf ved generell røntgen holdt seg i bakgrunnen, godkjente undersøkelser og trådte støttende til ved behov.

På generell røntgen lab. 6 der avdelingen tar polikliniske skjelett- og thoraxundersøkelser, var også to studenter plassert. Den ene var trygg og ”erfaren” på skjelett undersøkelser, den andre litt mer usikker. Sammen utgjorde de et godt team som hadde fått et noe redusert program å gjennomføre i løpet av de to dagene. De hadde seksjonsansvarlig radiograf ved generell røntgen i bakhånd og til å godkjenne undersøkelser på samme måte som for de på lab.4 og for

studenten på ultralyd. På MR jobbet seksjonsansvarlig på egenhånd med akuttundersøkelser som måtte tas og fikk assistanse av de andre radiografene som var tilstede ved behov.

Her er en beskrivelse av hvordan studentene jobbet på lab. 6 og hva de har gjort seg av erfaringer:

”Vi fordelte arbeidsoppgavene hensiktsmessig, og vi tok som oftest rtg. av annen hver pasient. Vi beregnet 15 min. på hver pasient, bortsett fra de som bare skulle ha rtg. Thorax. Her var det satt av 5 min. på å utføre undersøkelsen før neste pasient var satt opp til time. Dette gikk i hovedsak fint. Ved et par anledninger da vi var usikre på prosedyrene eller bildene, og måtte spørre om råd, kom vi litt etter skjema”.

3.2 Gjennomføring av kurs i Kunnskapsbasert radiografi

Høgskolelektor Bergliot Strøm og førstelektor Bjørg Hafslund har vært ansvarlig for planlegging, gjennomføring og evaluering av kurset. Undervisningen ble utført av de samme personene. I tillegg hadde avdelingsbibliotekar Bente Tveito undervisning i litteratursøk. Programmet for kursdagene vekslet mellom forelesninger og øvelser. Kursdagene var på til sammen 13 timer. Programmet for kursdagene vekslet mellom forelesninger og øvelser. Program for kurset følger som vedlegg. Høgskolen utstedte kursbevis fra kurset.

4 EVALUERING

4.1 Evaluering fra avdelingen sitt ståsted

Avdelingen totalt sett har vært svært fornøyd med gjennomføringen av prosjektet. Ved en eventuell gjentakelse kommer avdelingen til å ønske å følge samme opplegg med en studentansvarlig radiograf, som har hovedansvaret for den praktiske gjennomføringen relatert til studentene. Avdelingen vil også ha en som har hovedansvar for personal planlegging, hvem skal på kurs og hvor mange må leies inn, hvordan går det med oppdekking av vaktene osv. De aktuelle seksjonsansvarlige radiografene var sterkt involvert og gjorde en utmerket

jobb i forhold til oppfølging av studentene, kartlegging av undervisnings behov, undervisning og tilstedeværelse i avdelingen under overtagelsen.

Avdelingen opplevde studentene som godt motivert og svært lærevillige. Studentene hadde en bratt læringskurve i forkant av overtagelsen, de var engasjerte og gled godt inn i avdelingen. Da de aktuelle overtakelsesdagene kom, stilte de opp med friskt mot, jobbet jevnt og trutt og de lot seg ikke vippe av pinnen av litt stress og forsinkelser underveis. Studentene opplevdes som hyggelige, lærevillige, hadde godt pågangsmot og utviste høy arbeidskapasitet gjennom hele perioden ved radiologisk avdeling.

Ved en evt., gjentakelse av student overtagelse ønsker avdelingen et tettere sammen med Institutt for radiografi i planleggingsfasen. Det hadde vært en fordel om hvem som skulle være kontaktlærer for studentene hadde blitt klarlagt tidligere i prosessen. Slik at vedkommende kunne vært aktiv i planleggingen i form av deltagelse i arbeidsgruppen og som et tydelig bindeledd mellom radiologisk avdeling og studentene før praksis perioden tok til. Assisterende enhetsleder ved radiologisk avdeling ville ved evt. gjentakelser av prosjektet ønsket at Institutt for radiografi og radiologisk avdeling ved HDS byttet på lede prosjektet.

4.2 Evaluering fra Institutt for radiografi

Dette var institutts første erfaring med å delta i et prosjekt der studentene skulle overta en radiologisk avdeling. Underveis og i nå ettertid ser en at instituttet burde vært mer involvert i planleggingsfasen av prosjektet og samarbeidet tettere med avdelingen. For eksempel, i startfasen burde det vært en tydeligere rolleavklaring som skisserte forventninger og ansvar til de ulike parter (avdeling/prosjektsansvarlig, prosjektveileder, kontaktlærere, studentveiledere og studenter). Instituttet kunne ha utarbeidet en mer detaljert fremdriftsplan sammen med avdelingen og studentene som gav en oversikt om prosjekts forløp. Møtestrategi for prosjektgruppen og arbeidsgruppen kunne også ha vært ført inn i planen.

Prosjektveileder var tilstede og tilgjengelig de to overtakelsesdagene. Han observerte studenten og var i dialog med studentene disse dagene. Dette har studentene evaluert godt.

Bedre involvering og tettere samarbeid fra instituttet i planleggingsfasen er påpekt å være et forbedringsområde ved fremtidige samarbeidsprosjekter. Det som begge parter er enige om er

at ved evt. senere prosjekter kan avdelingen og instituttet bytte på å ha ansvar for ledelsen av prosjektet. På denne måten klarer vi muligens å få til et jevnere og tettere samarbeid med like mye engasjement og involvering fra begge parter.

I utgangspunktet skulle instituttet sørge for å få en kontaktlærer til studentene som skulle følge opp studentene i avdelingen i de praksisperiodene studentene var i praksis. Dette klarte instituttet ikke å følge opp. Det var flere kontaktlærere involvert og de var ikke så godt informert om prosjektet og hva som ble forventet av dem som kontaktlærer. Det var uklart om kontaktlærer f.eks. skulle delta i arbeidsgruppen.

Til tross for dette sitter instituttet igjen med positive erfaringer. Studentene har gjort en kjempeinnsats og har vist gjennom sin deltakelse at de har lært mye. Her er utdrag fra deres evaluering av dagene:

*”Vi sitter alle sammen igjen med **bare** positive tanker om disse dagene. Det var en oppmuntrende og lærerik erfaring å få testet seg selv og sine kunnskaper. Vi har hatt to dager med et meget stort læringsutbytte. Engasjementet fra Haraldsplass har vært strålende, noe de har vist gjennom planlegging, tilrettelegging, forlesning og motiverte radiografer. De har også gjennom hele praksisperioden hatt prosjektet i baktankene og vært fokusert på hva vi skal lære og hvilket ansvar vi skulle ha. Vi retter en stor takk til de engasjerte ansatte ved radiologisk avdeling på Haraldsplass for en fantastisk mottagelse, lærerik praksis og for tilliten de viste oss!”*

Studentenes opplevelser og erfaringer fra prosjektet inspirerer både instituttet og avdelingen til å gjenta prosjektet. Studentene oppsummerer det på denne måten:

”I etterkant av ”vårt” prosjekt burde det også være i høyskolens interesse å foreslå lignende prosjekter på andre radiologiske avdelinger. Som studenter føler vi oss litt privilegerte i forhold til våre medstudenter som ikke har fått muligheten til å delta på et lignende prosjekt”.

4.2.1 Evaluering av kurset Kunnskapsbasert praksis

Kurset i Kunnskapsbasert praksis ble også evaluert. Kursdeltakerne fikk utdelt et skjema som de ble bedt om å fylle ut. Av 12 deltakere mottok vi svar fra 7. På en skala fra 1 – 10 var 10 angitt som meget bra. Kursdeltakerne ble bedt om å gi tilbakemelding på generelt utbytte av kurset. Her lå gjennomsnitt score på 8. Dette er instituttet fornøyd med. Gjennomsnitt score på personlig utbytte av kurset lå på 7.7 noe som de også er fornøyd med. Her kommenterte kursdeltakerne at litteratur søk var spesielt nyttig. Når det gjaldt å ta stilling til nivået på kurset, var gjennomsnittscoren på 5,4. Her er 5 = passe nivå.

Om lignende kurs skal tilbys senere er det enkelte områder instituttet ønsker å forbedre. Dersom det skal brukes artikler i løpet av kursdagene bør disse bli kritisk vurdert av kurslederne for å sikre at artiklene egner seg i den sammenheng de brukes i. Videre ser en at litteratur søk kan settes inn i programmet begge dagene. Avsatt tid til egen søking bør da vurderes.

Første gangs planlegging av et slikt kurs går det med mye tid til forberedelser og planlegging. Nå har instituttet utarbeidet en kurspakke som kan videreutvikles og tilby andre avdelinger.

4.3 Evaluering og ettertanker fra studentene

Til sist kommer et utdrag av sitater som er hentet direkte fra studentenes egen evalueringsrapport:

”Disse to dagene hvor vi som studenter har ”overtatt” en radiologisk avdeling, har gitt oss større innsikt i arbeidsflyten ved en radiologisk avdeling, og hvordan en radiograf sin arbeidsdag arter seg. Vi har lært og erfart viktigheten i samarbeid mellom dem som var på samme lab, og samarbeidet mellom oss radiografer, resten av radiologisk avdeling og sykehuset for øvrig.

Vi har alle erfart at vi har mer å lære, både i forhold til selve bildetakningen, bildekriterier, undersøkelsesprosedyrer og pasientbehandling. Vi erfarte samtlige at vi trivdes i denne arbeidssituasjonen, og ser det som en nyttig erfaring at vi som studenter kan få en slik forsmak på selvstendighet før vi er ferdig utdannet radiografer. Vi oppfattet at ledelsen ved avdelingen var fornøyd med vår innsats, og vi alle håper fremtidige studenter også vil få muligheten til å delta i et slikt samarbeidsprosjekt.

Som radiografstudenter er det i praksis vi føler at vi lærer mest og best. At vi får muligheten til å lære gjennom å erfare fører også til at kunnskapen vi tilegner oss blir tydeligere. Etter 7 uker med praksis erfarer vi likevel ofte at den siste uken er ekstra tung og læringskurven går nedover. Kanskje fordi man ikke har overskudd til å engasjere seg og spørre om ting. Det var en stor motivasjon i de foregående ukene å vite at vi studenter skulle ”overta” radiologisk avdeling, og måtte derfor lære oss mest mulig slik at vi var godt forberedt.

5 OPPSUMMERING

Prosjektet har vært tre delt. Det skulle gi radiografstudenter anledning til å planlegge, gjennomføre og erfare daglig radiografarbeid. De skulle få være med å planlegge, gjennomføre og evaluere et prosjekt der målet var å overta en radiologisk avdeling 2 hele arbeidsdager. Radiografene i avdelingen skulle samtidig få anledning til å delta på 2 dagers kurs i Kunnskapsbasert praksis. Her skulle de lære å anvende metoden i sitt daglige arbeid med veiledning av student samt ved utvikling av prosedyrer og retningslinjer. Selve gjennomføringen av prosjektet skulle styrke samarbeidet mellom HDS og Institutt for radiografi.

Prosjektet har vært svært vellykket og gitt alle parter verdifulle og gode erfaringer. Studentene sier selv at de har hatt meget stort læringsutbytte og anbefaler sterkt at flere radiografstudenter får mulighet til å være med å overta en radiologisk avdeling noen dage. De oppfordrer også til at vi utvider tiden.

Radiografene har også hatt stort utbytte av kursdagene og nevner spesielt litteratursøk som lærerikt.

Samarbeidsprosjektet har blitt gjennomført etter planen. Selve gjennomføringen av prosjektet skulle styrke samarbeidet mellom HDS og Institutt for radiografi. I ettertid ser deltakerne klare forbedringsmuligheter. Instituttet har fått konkretisert områder for forbedring som bør tas tak i å følge opp ved senere prosjektsamarbeid. Til tross for dette er instituttet og avdelingen begge glade for at prosjektet ble så vellykket og godt evaluert av studentene. De har vært motiverte, lærevillige og vist oss å være gode ambassadører for fremtidige radiografer.

**Plan for undervisning av studenter i forkant av prosjekt
"Rollebytte"
12 -13 november 2008 Radiologisk avdeling HDS**

Infomøte for studenten våren 2008

Høsten 2008:

Oppretting av studentmappe på en nettverksserver.

Her legges inn aktuelle prosedyrer og powerpoint presentasjoner av internundervisning.

Daglig undervisning fra den radiograf studenten jobbet sammen med på lab.

Studentene trenger et helhetlig bilde av radiografens arbeid med fokus på interne rutiner, prosedyrer og samarbeid med ulike avdelinger og andre kollegaer, med tanke på prosjekt "rollebytte"

Klasseroms undervisning, (demorum radiologisk avd. HDS kl. 13-14)

- 05.11.08** RIS/PACS, Bestilling av pasient og lage henvisninger fra RIS – Portørcom (ved RIS/PACS ansvarlig)
- 07.11.08** Gjennomgang av prosedyrer og sikkerhet på MR (ved seksjonsansvarlig på MR)
- 10.11.08** Fotografering på stue- Prosedyre gjennomgang (ved seksjonsansvarlig på generell røntgen)
- 11.11.08** Gjennomgang av prosedyrer på CT og fordeling av oppgaver 12+13 november (ved studentansvarlig radiograf)
- 11.11.08** Undervisning om hygiene og Smitteregime kl 14:00-14:30 (ved hygiene sykepleier)

Kurs i kunnskapsbasert praksis 12.-13. November 2008 for radiografer ved Haraldsplass Sykehus

Onsdag 12. november

- 9.00-9.10 **Velkommen** v/ Instituttleder Hilde Tveit, Institutt for Radiografi, Høgskolen i Bergen
- 9.10-9.20 **Gjennomgang av programmet og forventninger til kurset** v/ Bjørg Hafslund, Høgskolelektor ved Høgskolen i Bergen
- 9.20 -9.45 **Introduksjon til Kunnskapsbasert praksis** v/ Bergliot Strøm, Høgskolelektor ved Høgskolen i Bergen
- 9.45-10.00 Pause
- 10.00-11.00 **Hva er KBP? Hvorfor er KBP aktuell i dag?** v/ Bjørg Hafslund
- 11.00-11.45 Lunch
- 11.45-12.45 **"Gi meg spørsmålet ditt så skal jeg si hvilket svar du får"** v/ Bjørg Hafslund
- 12.45-13.00 Pause
- 13.00-13.45 **Øvelser** v/ Bergliot Strøm
- 13.45-14.00 Pause
- 14.00-15.00 **Oppsummering – avklaringer** v/ Bjørg Hafslund

Torsdag 13. November

- 08.15-10.15 **Litteratursøk** v/ Bente Tveito, Avdelingsbibliotekar ved Høgskolen i Bergen
- 10.15-10.30 Pause
- 10.30-11.15 **Egenaktivitet søk**
- 11.15-12.00 Lunch
- 12.00-12.30 **Egenaktivitet søk** –fortsettelse
- 12.30-13.30 **Kritisk vurdering** v/ Bergliot Strøm
- 13.30-13.45 Pause
- 13.45.-14.30 **Implementering** v/ Bergliot Strøm
- 14.30-15.00 **Oppsummering og evaluering** v/ Bergliot Strøm

Kursansvarlig; Bergliot Strøm

Forelesere; Bjørg Hafslund, Bente Tveito og Bergliot Strøm

Evaluering av Kurs i Kunnskapsbaser praksis – høsten 2008

Generelt inntrykk:

meget dårlig 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 meget bra

Sett ring rundt tallet som passer for ditt inntrykk

Ditt personlige utbytte:

lite utbytte 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 stort utbytte

Sett ring rundt tallet som passer for ditt utbytte

Nivå?

5 = passe nivå

alt for lavt nivå 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 alt for høyt nivå

Sett ring rundt tallet som passer for deg

Hva var bra?

Hva savnet du?

Hva var ikke nyttig

